

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษา องค์การบริหาร
ส่วนตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

The Administration according to Good Governance of Subdistrict Administrative
Organization: a case study of Suranaree Subdistrict Administrative Organization,
Muang District, Nakhonratchasima Province

อนุชา พิมายนอก¹

ภควรรณ ลุนสำโรง²

สนธิ์ บางยี่ขัน³

ผิน ปานขาว³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)ศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 2)เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3)เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 7 หมู่บ้าน จำนวน 353 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9726 นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของฟิชเชอร์ (LSD)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของขององค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักความโปร่งใส

2. เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า

2.1 ประชาชนที่มีสถานภาพปัจจัยพื้นฐานที่แตกต่างกันในด้านเพศ วุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน มีผลต่อการประเมินประสิทธิผลของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 ประชาชนที่มีสถานภาพปัจจัยพื้นฐานที่แตกต่างกันในด้านอายุ มีผลต่อการประเมินประสิทธิผลของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่

¹อาจารย์คณะนิติศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

²อาจารย์คณะสารสนเทศศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

³(รองศาสตราจารย์) อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนครราชสีมา

เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล สุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่าประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี เล็งเห็นว่าการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า นั้น การบริหารงานตามหลักการมีส่วนร่วม และหลักความโปร่งใส ต่ำสุด ซึ่งหลักธรรมาภิบาลทั้ง 2 หลักนี้จะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความเชื่อมั่นและความไว้วางใจที่ประชาชนพึงมีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี ดังนั้น คณะผู้บริหาร ตลอดจนเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องขององค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี ทุกคน จะต้องให้ความสำคัญและเพิ่มกิจกรรมต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นและความศรัทธาของประชาชนให้พึงมีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อเสนอแนะต่างๆ จากประชาชนผู้ให้ข้อมูลในแบบสอบถาม เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ไปพัฒนาระบบบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ให้บังเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนตอบสนองความพึงพอใจของประชาชนได้เป็นอย่างดี และมีข้อเสนอแนะการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในส่วนที่มีคะแนนน้อยที่สุดที่ต้องพัฒนาและปรับปรุงเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในพื้นที่ให้เพิ่มขึ้นโดยภาพรวม 2 ด้านดังนี้

1. ข้อเสนอแนะด้านหลักความโปร่งใส

ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี ควรที่จะมีการกำหนดรายละเอียดเรื่องที่ต้องเปิดเผยแก่ประชาชนให้ชัดเจน เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ รวมทั้งมีการประเมินผลงานตามภารกิจและมีการวัดผลความพึงพอใจของประชาชนอย่างสม่ำเสมอด้วย

2. ข้อเสนอแนะด้านหลักการมีส่วนร่วม

ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี ควรเน้นหลักการบริหารโดยให้ประชาชนส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาตำบลให้มากขึ้น โดยเฉพาะการเปิดโอกาสให้ประชาชนในตำบล เข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายและการใช้งบประมาณ ของ อบต. มีการจัดเวทีสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

คำสำคัญ : การบริหารงาน หลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

The purposes of this research were to 1) Study level of the administration according to good governance of subdistrict administrative organization: a case study of Suranaree subdistrict administrative organization, Muang district, Nakhonratchasima province 2) to compare the administration according to good governance of Suranaree subdistrict administrative organization, Muang district, Nakhonratchasima province to the people's opinion in area of Suranaree subdistrict administrative organization, Muang district, Nakhonratchasima classified by sex, age, education level, occupation and monthly income 3) to study suggestion of the administration according to good governance of Suranaree subdistrict administrative organization, Muang district, Nakhonratchasima province. The sample group of this research is 353 people of 7 villages living in area of Suranaree subdistrict administrative organization, Muang district, Nakhonratchasima province. The questionnaires were used as a tool under the expert's supervision and with 0.9726 of level of confidence. Collected data was analyzed by computer program for mean, standard deviation, one-

way ANOVA and Fisher's Least - Significant Difference Test (LSD) by Pair Comparison.

The research outcomes revealed that

1. The work according to good governance of Suranaree subdistrict administrative organization, Muang district, Nakhonratchasima province in overall aspect was at a moderate level. If consider by aspect in descending order, they were rule of laws, ethics, responsibility, value for money, participation and transparency.

2. After comparison the work according to good governance of Suranaree subdistrict administrative organization, Muang district, Nakhonratchasima province, it found that

2.1 People with difference in sex, education level, occupation and monthly income affect differently the effectiveness evaluation in overall 6 aspects of the administration according to good governance of Suranaree subdistrict as per the hypothesis.

2.2 People with different age were no difference in affecting the effectiveness evaluation in overall 6 aspects of the administration according to good governance of Suranaree subdistrict and refused the hypothesis.

As a result of the administration according to good governance of Suranaree subdistrict administrative organization, Muang district, Nakhonratchasima province, it found that people in the area of Suranaree subdistrict administrative organization foresaw that participation and transparency were at the lowest from all 6 aspects. These were two main this is indicative of the confidence and trust of the public towards organization. Thus, the executives and officers must pay more attention as a priority and have more activities to strengthen the confidence and faith of the people towards the administration of Suranaree subdistrict administrative organization. The researcher had gathered the suggestions from the questionnaire answerers. The data from the study will be applied to improve the management system of Suranaree subdistrict administrative organization, Muang district, Nakhonratchasima province for the better efficiency and effectiveness, and meet the satisfaction of the public as well. Also, there are some suggestions in the administration according to good governance with the low level to be developed and enhanced to create more confidence among the people in the area according to two below aspects :

1. Transparency recommendation.

The executive of Suranaree subdistrict administrative organization should also specify clearly the subject to disclosure to the public according to Official Information Act to including an evaluation of the mission and measuring the satisfaction of the public regularly.

2. Participation recommendation.

The executive of Suranaree subdistrict administrative organization should focus on more people participation especially by providing opportunities for people in the subdistrict to take part In preparing budget provisions of the subdistrict administrative organization, public forum setting so that people can express their opinions freely.

Keywords : The Administration/ Good Governance/ Subdistrict Administrative

บทนำ

โครงสร้างและระบบการบริหารงานภาครัฐที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นการจัดสายการบังคับบัญชาและการบริหารงานตามหลักวิชาการ (Bureaucracy) ตามแนวคิดของ Max Weber โดยที่ กระทรวง ทบวง กรม และหน่วยราชการไทยมีการกำหนดสายการบังคับบัญชาเป็นลำดับขั้นที่ชัดเจน มีผู้บังคับบัญชาสูงสุดเป็นผู้รับผิดชอบ มีการแบ่งงานตามภาระหน้าที่และการจัดโครงสร้างองค์กรเป็นรูปปริมาตร ในปัจจุบันการจัดโครงสร้างและระบบการบริหารเช่นนี้เป็นสาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาต่อการทำงานของระบบราชการ คือ เมื่อองค์กรราชการมีอายุมากขึ้นก็จะยังมีขนาดที่ขยายใหญ่โตโดยธรรมชาติ มีการแบ่งโครงสร้างและบทบาทภาระหน้าที่ที่ซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งทำให้ยังมีสายบังคับบัญชาที่ยาว มีการกำกับดูแลกันหลายชั้น ส่งผลให้การทำงานของหน่วยงานราชการมีขั้นตอนมาก การทำงานล่าช้าทำให้เกิดความสิ้นเปลือง แม้ว่ากฎหมายจะกำหนดให้มีผู้บริหารองค์กรสูงสุดเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารงาน แต่จากที่หน่วยราชการมีขนาดใหญ่โต ซับซ้อน และมีภารกิจหลายด้าน ทำให้ผู้บริหารที่เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดไม่สามารถกำกับดูแลได้อย่างครบถ้วน ส่งผลให้การทำงานเกิดความบกพร่องต่องานและเกิดความเสียหายต่อราชการ ต่อประเทศและสังคมโดยไม่จำเป็น (เบญจวรรณ วันดีศรี. 2546 : 58)

สำหรับประเทศไทย พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 บัญญัติให้การบริหารราชการแผ่นดินแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ บริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น โดยทั้ง 3 ส่วนนี้ล้วนอยู่ในการควบคุมดูแลของคณะรัฐมนตรี ซึ่งหน้าที่รับผิดชอบบริหารราชการแผ่นดิน อันครอบคลุมไปถึงการกำหนดนโยบายเพื่อให้ข้าราชการนำไปปฏิบัติ การอำนวยความสะดวกและการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนตามกฎหมาย นโยบาย และคำสั่งของคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา

องค์การบริหารส่วนตำบลเกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสำคัญทางการเมืองเพราะเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยและมีความสำคัญทางเศรษฐกิจและสังคมซึ่งยึดหลักว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนจะช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้ (นพพล สุรนครินทร์. 2548 : 2) อนึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ก็ได้ให้ความสำคัญกับการบริหารส่วนท้องถิ่นมากขึ้น โดยกำหนดบทบัญญัติว่าด้วยการบริหารงานส่วนท้องถิ่นไว้ในหมวด 14 ซึ่งการตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงศักยภาพการบริหารประเทศ เพราะการกระจายอำนาจการบริหารสู่ท้องถิ่นนั้นเปรียบเสมือนการกระจายอำนาจสู่ประชาชน และองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด มีศักยภาพในการให้บริการสาธารณะ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อน และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

แต่ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาตั้งแต่พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 บังคับใช้ไปแล้ว พบว่ามีการร้องเรียนและตรวจพบการทุจริต หลายรูปแบบในองค์การบริหารส่วนตำบลในหลายพื้นที่ ด้วยเหตุดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาขึ้นในการบริหารขึ้นในองค์การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเหตุให้การบริหารงานหย่อนประสิทธิภาพ ไม่สามารถพัฒนาท้องถิ่นได้ตามเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ส่งผลให้สังคมเกิดความเคลือบแคลงใจต่อกระบวนการกระจายอำนาจ

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 มาตรา 3/1 กำหนดให้มีการบริหารราชการตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือ ธรรมภิบาล (Good Governance) กล่าวคือ ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน เพื่อเป็นการสร้างแรงผลักดันให้เกิดการปรับเปลี่ยนวิถีทางและวัฒนธรรมการทำงานอย่างจริงจัง รวมไปถึงจนถึงมาตรการสร้างแรงจูงใจ (incentive) เพื่อเสริมสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีทั้งในเชิงบวก และลบ (สำนัก

มาตรฐานการบริหารงานองค์กรปกครองท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2545 : 28)

ในปัจจุบันได้มีหน่วยงานหรือสถาบันต่าง ๆ ซึ่งได้ตระหนักถึงความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นและได้เข้ามามีบทบาทร่วมสนับสนุนการสร้างธรรมาภิบาลในองค์การบริหารส่วนตำบล เช่น สถาบันพระปกเกล้า เป็นต้น โดยดำเนินการให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีหลักธรรมาภิบาลเพื่อมอบรางวัลและประกาศเป็นตัวอย่างให้เกิดการแพร่ขยายองค์กรที่ดี ถ้าหากว่าองค์การบริหารส่วนตำบลบริหารตามหลักธรรมาภิบาลโดยยึดหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบ บริหารจัดการ และใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดอย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ และเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล โดยกำกับดูแล และสนับสนุนการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบลจะเจริญก้าวหน้าตามเจตนารมณ์การกระจายอำนาจ ผลประโยชน์สูงสุดก็จะตกแก่ประชาชน

ด้วยเหตุดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการบริหารจัดการที่ดีนำไปซึ่งประโยชน์สุขของประชาชนและสังคม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามซึ่งสร้างตามวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดที่กำหนด โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. การสร้างแบบสอบถามมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้
  - 1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และขอคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเป็นแนวทางการกำหนดกรอบแบบสอบถาม
  - 1.2 สร้างแบบสอบถาม โดยพิจารณาเนื้อหาตามวัตถุประสงค์และลักษณะงานที่ศึกษา
  - 1.3 นำแบบสอบถามไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบ พร้อมขอคำแนะนำเพื่อแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่อง
  - 1.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดสอบกับประชาชนในองค์การบริหารส่วน ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
2. การทดสอบแบบสอบถาม เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้วก่อนที่จะนำไปใช้ สอบถามประชาชนในพื้นที่ตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้ทำการหาค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) และหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ดังนี้
  - 2.1 การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity)
ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรง

ของเนื้อหา (Content Validity) ว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนั้นตรงกับเนื้อหาที่ต้องการวัดหรือไม่ รวมทั้งตรวจสอบด้านภาษาที่ใช้ การวางรูปแบบ ข้อความต่าง ๆ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2.2 การทดสอบเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) โดยนำแบบสอบถามดังกล่าวไปสอบถาม ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี อำเภอมือง จังหวัดนครราชสีมา หลังจากนั้นได้นำแบบสอบถามดังกล่าวมาตรวจให้คะแนนและวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach โดยได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9726 (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 174)

การแปลความหมายว่าค่าความเชื่อมั่นที่คำนวณได้ ควรมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 เท่านั้นกล่าวคือ ถ้าเครื่อง มือการวัดหรือแบบสอบถามใดมีประสิทธิภาพ ผู้ตอบย่อมจะสามารถตอบคำตอบที่คงที่คะแนนจากผลสอบแต่ละครั้งก็จะคงที่ ทำให้ค่าความเชื่อมั่นที่คำนวณได้จะ ใกล้เคียงกับ 1 หรือเท่ากับ 1 ในกรณีที่ไม่มีความคลาดเคลื่อนเลย และในทางตรงกันข้าม แบบทดสอบใดที่ขาดความเที่ยง ค่าความเชื่อมั่นจะลดลงไปเรื่อยๆ จนเข้าใกล้ 0 (ศูนย์) และถ้าค่าความเชื่อมั่นเป็น 0 แล้ว ย่อมชี้ให้เห็นว่าแบบทดสอบนั้นไม่มีความเที่ยงเลย ดังนั้นแบบทดสอบที่ดีควรมีค่าความเชื่อมั่นอย่างน้อย 0.75

3. ลักษณะและรายละเอียดของแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยถามเกี่ยวกับ ข้อมูลทั่วไปของประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหาร

ส่วนตำบล : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี อำเภอมือง จังหวัดนครราชสีมา ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า ด้านละ 5 ข้อ รวมทั้งสิ้น 30 ข้อ โดยผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้มาตราการวัดระดับของลิเคอร์ท (Likert scale) และแบ่งระดับพึงพอใจในการปฏิบัติงานจากมากไปน้อย โดยมีระดับคะแนน 5 ระดับ ดังนี้ (สุริย์ ศรีโกคาภิรมย์, 2546 : 139 – 140)

5	หมายถึง มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากที่สุด
4	หมายถึง มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมาก
3	หมายถึง มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานปานกลาง
2	หมายถึง มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานน้อย
1	หมายถึง มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี อำเภอมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้น ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งเก็บข้อมูลจากตำรา เอกสารทางวิชาการ สิ่งพิมพ์ วารสาร งานวิจัย และวิทยานิพนธ์

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Survey) เป็นการรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามโดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมด้วยตนเอง ภายในเดือน สิงหาคม 2556 โดยนำแบบสอบถามไปให้ประชากรกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ตำบลสุรนารี อำเภอมือง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 353 คน รวบรวมแบบสอบถาม เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์และอภิปรายผลต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 7 หมู่บ้าน จำนวน 353 คนจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.20 มีอายุระหว่าง 48 – 57 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.00 ส่วนใหญ่วุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 25.20 ซึ่งมีอาชีพลูกจ้างภาครัฐ/เอกชน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.90 และส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3,001–6,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.30

2. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีการประเมินการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.42, S.D.=.46) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ คือ หลักนิติธรรม ($\bar{X}$ = 3.48, S.D.=.57) รองลงมา คือ หลักคุณธรรม ($\bar{X}$ = 3.45, S.D.=.57) และ หลักความรับผิดชอบ ($\bar{X}$ = 3.45, S.D.=.69) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ หลักความโปร่งใส ($\bar{X}$ = 3.35, S.D.=.64) ตามลำดับ

ผลการศึกษาในแต่ละด้านของหลักธรรมาภิบาลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน เป็นดังต่อไปนี้

2.1 ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีการประเมินการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักนิติธรรม ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.48, S.D.=.57) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ คือ กฎหมายที่ อบอุ่น. บัญญัติไว้เป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน ($\bar{X}$ = 3.53, S.D.=.78) รองลงมา คือ กฎหมายที่ อบอุ่น. บัญญัติไว้เป็นกฎหมายที่รักษาผลประโยชน์ของชุมชนสูงสุด ($\bar{X}$ = 3.52, S.D.=.85) และ กฎหมายที่ อบอุ่น. บัญญัติไว้ยึดถือตามหลัก และปฏิบัติตามแนวทางของกฎหมายอย่างถูกต้องและรัดกุม ($\bar{X}$ = 3.50, S.D.=.86) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การออกข้อบัญญัติตำบลของ อบอุ่น.เป็นไปตามที่กฎหมายได้ให้อำนาจไว้ ($\bar{X}$ = 3.40, S.D.=.78) ตามลำดับ

2.2 ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีการประเมินการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักคุณธรรม ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.45, S.D.=.57) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ คือ อบอุ่น. ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ($\bar{X}$ = 3.52, S.D.=.85) รองลงมา คือ อบอุ่น. ปฏิบัติงานโดยยึดมั่นความถูกต้องและเป็นแบบอย่างแก่ประชาชน ($\bar{X}$ = 3.48, S.D.=.84) และ อบอุ่น. มีจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรมและศีลธรรมในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ = 3.44, S.D.=.80) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ อบอุ่น. มีการปฏิบัติงานยึดหลักความถูกต้องและผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ($\bar{X}$ = 3.40, S.D.=.81) ตามลำดับ

2.3 ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีการประเมินการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักความโปร่งใส ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.35, S.D.=.64) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตาม ลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ คือ อบอุ่น. มีการประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีให้ประชาชนในพื้นที่ทราบ ($\bar{X}$ = 3.59, S.D.=.86) รองลงมา คือ อบอุ่น. เคยประกาศผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการต่างๆ ให้ประชาชนกลุ่ม/องค์กรต่าง ๆ ได้รับรู้ ($\bar{X}$ = 3.42, S.D.=.93) และ อบอุ่น. มีการแจ้งหรือเปิดเผยข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีให้ประชาชนได้ทราบ ($\bar{X}$ = 3.35, S.D.=.84) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ อบอุ่น. เคยมีการประกาศ

มติสภา อบต. และมติคณะผู้บริหารให้ประชาชนทราบ ($\bar{X}$ = 3.09, S.D.=.93) ตามลำดับ

2.4 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีการประเมินการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักการมีส่วนร่วม ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.38, S.D.=.61) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ คือ อบต. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมใน การวางแผนพัฒนาทั้งแผนพัฒนา 5 ปี และแผนพัฒนาประจำปี ($\bar{X}$ = 3.54, S.D.=.88) รองลงมา คืออบต. เปิดโอกาสให้ผู้แทนชุมชนร่วมเป็นกรรมการในการจัดซื้อ-จัดจ้างของ อบต. ($\bar{X}$ = 3.54, S.D.=.89) และ ในการประชุมสภา ของอบต. ในแต่ละครั้ง อบต.เคยเชิญผู้แทนกลุ่ม/องค์กรต่าง ๆ เข้าร่วม ฟังการประชุม ($\bar{X}$ = 3.47, S.D.=.88) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เมื่อมีข้อขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่ของ อบต. กับ ประชาชน อบต.มีการจัดเวที เพื่อไต่สวนสาธารณะ ($\bar{X}$ = 3.14, S.D.=.87) ตามลำดับ

2.5 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีการประเมินการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักความรับผิดชอบ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.45, S.D.=.69) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ คือ อบต.เปิดโอกาสให้ประชาชนร้องทุกข์ และแจ้งความเดือดร้อนได้อย่างสะดวก ($\bar{X}$ = 3.57, S.D.=.89) รองลงมา คือการปฏิบัติงานของอบต. มีความใส่ใจต่อปัญหาชุมชนและมีความกระตือรือร้นที่จะแก้ปัญหา ($\bar{X}$ = 3.56, S.D.=.89) และ อบต. เมื่อเกิดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน อบต.ยินดียอมรับผลการกระทำนั้นด้วยความเต็มใจ ($\bar{X}$ = 3.53, S.D.=.89) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ อบต. มีการดำเนินงานโดยคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก ($\bar{X}$ = 3.24, S.D.=.86) ตามลำดับ

2.6 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีการประเมินการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักความคุ้มค่า ภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.39, S.D.=.65) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ คือ อบต. มีงบประมาณเพียงพอและกระจายครอบคลุมทุกพื้นที่ ($\bar{X}$ = 3.52, S.D.=.89) รองลงมา คือ อบต. มีการเลือกพื้นที่ในการดำเนินโครงการเหมาะสม และตรงตามความต้องการของ ประชาชนในหมู่บ้านอย่างแท้จริง ($\bar{X}$ = 3.39, S.D.=.87) และ อบต. มีการจัดลำดับความจำเป็นเร่งด่วนของแผนงาน/โครงการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในพื้นที่ ($\bar{X}$ = 3.36, S.D.=.94) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ อบต. มีการใช้งบประมาณได้อย่างถูกต้อง คุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด

3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปของประชาชนกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ องค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปของประชาชนกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัด จำแนกปัจจัยตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เมื่อวิเคราะห์ข้อมูล เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปของประชาชนกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ในรายด้าน พบว่า

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหาร ส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ มีการบริหารงาน ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 จำนวน 4 ด้าน คือ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อ และหลักความคุ้มค่า และ

พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จำนวน 1 ด้าน คือ หลักนิติธรรม

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอายุ ภาพรวมทั้ง 6 ด้านและรายข้อมีการบริหารงานไม่แตกต่างกัน

3.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน มีการบริหารงานไม่แตกต่างกัน และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 1 ข้อ คือ หลักความรับผิดชอบ

เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของฟิชเชอร์ (Fisher's Least Significant Difference : LSD) ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามวุฒิการศึกษา หลักความรับผิดชอบ เป็นรายคู่ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 4 คู่ คือ กลุ่มวุฒิการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา มีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มากกว่ากลุ่มวุฒิการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มวุฒิการศึกษา ปวส. มีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มากกว่ากลุ่มวุฒิการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มวุฒิการศึกษา ปวช. มีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มากกว่ากลุ่มวุฒิการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น และกลุ่มวุฒิการศึกษา ปวช. และพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 1 คู่ คือ กลุ่มวุฒิการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มากกว่ากลุ่ม วุฒิการศึกษา ปวช. และพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จำนวน 1 คู่ คือ กลุ่มวุฒิการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มากกว่ากลุ่มวุฒิการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น

3.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอาชีพ ภาพรวมทั้ง 6 ด้านและรายข้อ มีระดับในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ข้อ คือ หลักการมีส่วนร่วม

เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของฟิชเชอร์ (Fisher's Least Significant Difference : LSD) ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอาชีพ หลักการมีส่วนร่วม เป็นรายคู่ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ คือ กลุ่มอาชีพทำไร่ทำนามีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากกว่ากลุ่มอาชีพค้าขาย และพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 1 คู่ คือ กลุ่มอาชีพรับราชการมีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากกว่ากลุ่มอาชีพค้าขาย

3.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน ไม่แตกต่างกัน และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 1 ข้อ คือ หลักการมีส่วนร่วม

เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของฟิชเชอร์ (Fisher's Least Significant Difference : LSD) ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง

เมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน หลักการมีส่วนร่วม เป็นรายคู่ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ คือ กลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท มีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากกว่ากลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3,001 – 6,000 บาท และกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 6,001 – 9,000 บาท มีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากกว่ากลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3,001 – 6,000 บาท และพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จำนวน 1 คู่ คือ กลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 9,001 – 12,000 บาท มีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากกว่ากลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3,001 – 6,000 บาท

4. ผลการสำรวจความคิดเห็นจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับข้อเสนอแนะ ในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา และสรุปเป็นค่าความถี่ จากมากไปน้อย

4.1 ในการจัดซื้อจัดจ้าง มักจะตั้งราคาไว้สูงเกินความเป็นจริง เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้รับเหมา กับ อบต. ร่วมมือกันทุจริต หรือฮั้วประมูลกันได้อย่างสะดวกสบายควรมีคณะกรรมการจากภายนอกร่วมเป็นคณะกรรมการในการตรวจสอบ

4.2 อยากให้การใช้จ่ายงบประมาณมีความโปร่งใส และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนในการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณด้วย

4.3 เมื่อเกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติงานของ อบต. ต้องให้ประชาชนเข้าร่วมประชุมในการแก้ไขความผิดพลาด ร่วมกันในการคิดเห็น

4.4 ควรมีการรายงานผลการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ แจ้งให้ทราบตามป้ายนิเทศของหมู่บ้าน

4.5 ควรมีการประชุมชี้แจงและประชาสัมพันธ์ถึงโครงการต่าง ๆ ที่จะดำเนินงาน โดยการติดที่ป้ายนิเทศประจำหมู่บ้านเพื่อให้ประชาชนในชุมชนทราบข่าวของทาง อบต.

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

อภิปรายผล

1. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีการประเมินการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยภาพรวมประชาชนอาจยังไม่เห็นแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนและมีมาตรฐานอันเป็นที่พึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะการบริการในด้านต่าง ๆ อาจไม่สามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชนได้อย่างเต็มที่ อาจสืบเนื่องมาจากการให้ความสำคัญในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานภายในองค์กร โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านที่ประชาชนให้การประเมินมากที่สุด หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ หลักความโปร่งใส ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของนันทพล พงศธรวิสุทธิ (2548,บทคัดย่อ) ที่ศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล:กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลสนนนาเมือง อำเภอสนนทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของ อบต. อยู่ในระดับสูง และเห็นด้วยว่ารูปแบบการปกครองท้องถิ่นแบบ อบต. ส่งผลให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของตน เห็นด้วยว่าหลังจากมีการจัดตั้ง อบต.ส่งผลให้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาตำบล ส่งผลให้เกิดความโปร่งใสในการพัฒนาท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น สำหรับการประเมินการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมาแต่ละด้านมีประเด็นน่าสนใจ คือ

1.1 ด้านหลักนิติธรรม ประชาชนได้ประเมินการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางโดยประเมินว่ากฎหมายที่ อบต. บัญญัติไว้เป็นที่ยอมรับของคนในชุมชนมากที่สุด รองลงมา คือ กฎหมายที่ อบต. บัญญัติไว้เป็นกฎหมายที่รักษาผลประโยชน์ของชุมชนสูงสุด และกฎหมายที่ อบต. บัญญัติไว้ ยึดถือตามหลัก และปฏิบัติตามแนวทางของกฎหมายอย่างถูกต้อง และรัดกุม กฎหมายที่ อบต. บัญญัติไว้มีการบังคับใช้ข้อบัญญัติตำบล รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ และประเมินการออกข้อบัญญัติตำบลของ อบต.เป็นไปตามที่กฎหมาย ได้ให้อำนาจไว้น้อยที่สุด

1.2 ด้านหลักคุณธรรม ประชาชนได้ประเมินการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางโดยประเมินว่า อบต. ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตมากที่สุด รองลงมา คือ อบต. ปฏิบัติงานโดยยึดมั่นความถูกต้องและเป็นแบบอย่างแก่ประชาชน อบต. มีจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรมและศีลธรรมในการปฏิบัติงาน อบต. มีการปฏิบัติงานยึดหลักความถูกต้องและผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักและประเมินว่าอบต. มีการปฏิบัติงานยึดหลักความถูกต้องและผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก น้อยที่สุด

1.3 ด้านหลักความโปร่งใส ประชาชนได้ประเมินการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยประเมินว่า อบต. มีการประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีให้ประชาชนในพื้นที่ทราบมากที่สุด รองลงมา คือ อบต. เคยประกาศผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการต่างๆให้ประชาชน กลุ่ม/องค์กรต่าง ๆ ได้รับรู้ อบต. มีการแจ้งหรือปิดประกาศข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีให้ประชาชนได้ทราบ อบต. มีการประชาสัมพันธ์สิทธิและหน้าที่ของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับ อบต.และประเมินว่าอบต. เคยมีการประกาศมติสภา อบต. และมติคณะผู้บริหารให้ประชาชนทราบน้อยที่สุด

1.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม ประชาชนได้ประเมินการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยประเมินว่า อบต. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมใน การวางแผนพัฒนาทั้งแผนพัฒนา 5 ปี และแผนพัฒนาประจำปีมากที่สุด รองลงมา คือ อบต. เปิดโอกาสให้ผู้แทนชุมชนร่วมเป็นกรรมการในการจัดซื้อ - จัดจ้างของ อบต. และ ในการประชุมสภา ของอบต. ในแต่ละครั้ง อบต.เคยเชิญผู้แทนกลุ่ม/องค์กรต่าง ๆ เข้าร่วมฟังการประชุม อบต. เปิดโอกาสให้ประชาชนในตำบล เข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายและการใช้งบประมาณ ของ อบต. และประเมินว่าเมื่อมีข้อขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่ของ อบต. กับประชาชน อบต.มีการจัดเวที เพื่อไต่สวนสาธารณะ น้อยที่สุด

1.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ ประชาชนได้ประเมินการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยประเมินว่า อบต. เปิดโอกาสให้ประชาชนร้องทุกข์ และแจ้งความเดือดร้อนได้อย่างสะดวกมากที่สุด รองลงมา คือ การปฏิบัติงานของ อบต. มีความใส่ใจต่อปัญหาชุมชนและมีความกระตือรือร้นที่จะแก้ปัญหา และ เมื่อเกิดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน อบต. ยินดียอมรับผลการกระทำนั้นด้วยความเต็มใจ อบต. มีความรับผิดชอบต่อกิจกรรมของ อบต.ตามแผนพัฒนา ตำบล และประเมินว่า อบต. มีการดำเนินงานโดยคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นหลักน้อยที่สุด

1.6 ด้านหลักความคุ้มค่า ประชาชนได้ประเมินการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยประเมินว่า อบต. มีงบประมาณเพียงพอและกระจายครอบคลุมทุกพื้นที่มากที่สุด รองลงมา คือ อบต. มีการเลือกพื้นที่ในการดำเนินโครงการเหมาะสม และตรงตามความต้องการของ ประชาชนในหมู่บ้านอย่างแท้จริง อบต. มีการจัดลำดับความจำเป็นเร่งด่วนของแผนงาน/โครงการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในพื้นที่ อบต. มีกิจกรรมหรือโครงการที่จัดมีประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง และประเมินว่า อบต. มีการใช้งบประมาณได้อย่างถูกต้อง คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดน้อยที่สุด

2. ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพปัจจัยพื้นฐานที่แตกต่างกันในด้านเพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน มีผลต่อการประเมินประสิทธิผลของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ มีการบริหารงาน ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ด้าน คือ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า และพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จำนวน 1 ด้าน คือ หลักนิติธรรม เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของเอกราช รังสรรค์ (2553 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาผลการใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของ อบต.บ้านช้าง ในการจัดทำบริการสาธารณะพบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของ อบต.บ้านช้าง ในการจัดทำบริการสาธารณะที่แตกต่างกัน

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอายุ ภาพรวมทั้ง 6 ด้านและรายข้อมีการบริหารงาน ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน มีการบริหารงานไม่แตกต่างกัน และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 1 ข้อ คือ หลักความรับผิดชอบ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของฟิชเชอร์ (Fisher's least significant difference : LSD) ดังนี้ ได้ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามวุฒิการศึกษา หลักความรับผิดชอบ เป็นรายคู่ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 4 คู่ คือ กลุ่มวุฒิการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษามีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มากกว่ากลุ่มวุฒิศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มวุฒิการศึกษา ปวส. มีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มากกว่ากลุ่มวุฒิศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มวุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มากกว่ากลุ่มวุฒิศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น และกลุ่มวุฒิการศึกษา ปวช. และพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 1 คู่ คือ กลุ่มวุฒิศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายมีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มากกว่ากลุ่ม วุฒิการศึกษา ปวช. และพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จำนวน 1 คู่ คือ กลุ่มวุฒิศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มากกว่ากลุ่มวุฒิศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น

2.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอาชีพ ภาพรวมทั้ง 6 ด้านและรายข้อ มีระดับในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกันและเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ข้อ คือ หลักการมีส่วนร่วม เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของฟิชเชอร์ (Fisher's least significant difference : LSD) ดังนี้ ได้ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอาชีพ หลักการมี ส่วนร่วม เป็นรายคู่ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ คือ กลุ่มอาชีพทำไร่ทำนามีความคิดเห็นในการบริหารงานตาม

หลักธรรมาภิบาลมากกว่ากลุ่มอาชีพค้าขาย และพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 1 คู่ คือ กลุ่มอาชีพรับราชการมีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากกว่ากลุ่มอาชีพค้าขาย

2.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน ไม่แตกต่างกัน และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 1 ข้อ คือ หลักการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของฟิชเชอร์ (Fisher's least significant difference : LSD) ดังนี้ ได้ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน หลักการมีส่วนร่วม เป็นรายคู่ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ คือ กลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท มีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากกว่ากลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3,001 – 6,000 บาท และกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 6,001 – 9,000 บาท มีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากกว่ากลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3,001 – 6,000 บาท และพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จำนวน 1 คู่ คือ กลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 9,001 – 12,000 บาท มีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากกว่ากลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3,001 – 6,000 บาท

จากการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนเปรียบเทียบกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี ด้านเพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน จะเห็นว่าความแตกต่างด้านอายุเท่านั้นที่ไม่มีความคิดเห็นแตกต่างกันต่อการประเมินประสิทธิผลของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ส่วนความแตกต่างของประชาชนด้านเพศ วุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนมีความคิดเห็นต่อการประเมินประสิทธิผลของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี ที่แตกต่างกันย่อมแสดงให้เห็นว่าในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ อบต. สุรนารีต่อไปในอนาคตจะต้องคำนึงถึงบริการสาธารณะที่ให้ความสำคัญต่อปัจจัยด้านเพศ วุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนของประชาชนด้วย ซึ่งจากผลการศึกษาที่ได้สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้ตรงกับความต้องการตามความแตกต่างของกลุ่มให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของวาสนา บุญธรรมช่วย (2546,บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกสมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี อำเภอสนับทึบ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับสูงและผลการวิจัยพบว่า เพศ อาชีพ การศึกษา ที่แตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน สำหรับประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล สุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่าประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี เห็นว่าการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมาทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า นั้น การบริหารงานตามหลักการมีส่วนร่วม และหลักความโปร่งใส ต่ำสุด ซึ่งหลักธรรมาภิบาลทั้ง 2 หลักนี้จะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความเชื่อมั่นและความไว้วางใจที่ประชาชนพึงมีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี ดังนั้นคณะผู้บริหารตลอดจนเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องขององค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อใดทุกคน จะต้องให้ความสำคัญและเพิ่มกิจกรรมต่างๆอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นและความศรัทธาของประชาชนให้พึงมีต่อการบริหารงาน

ขององค์การบริหารส่วนตำบลสุนารีซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจวรรณ วันดีศรี (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัย เรื่อง “การศึกษาความเป็นธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด” ผลการวิจัย พบว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ดมีธรรมาภิบาลในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความมีประสิทธิภาพ ด้านความรับผิดชอบ ด้านคุณธรรม ด้านนิติธรรม มีธรรมาภิบาลระดับสูง ส่วนด้าน ความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม มีธรรมาภิบาลระดับต่ำ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อเสนอแนะต่างๆจากประชาชนผู้ให้ ข้อมูลในแบบสอบถาม เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ไปพัฒนาระบบบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ให้บังเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนตอบสนองความพึงพอใจของ ประชาชนได้เป็นอย่างดี และมีข้อเสนอแนะการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในส่วนที่มีคะแนนน้อยที่สุดที่ต้อง พัฒนาและปรับปรุงเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในพื้นที่ให้เพิ่มขึ้นโดยภาพรวม 2 ด้านดังนี้

1. ข้อเสนอแนะด้านหลักความโปร่งใส ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี ควรที่จะมีการกำหนด รายละเอียดเรื่องที่ต้องเปิดเผยแก่ประชาชนให้ชัดเจน เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ รวมทั้งมีการประเมินผลงานตามภารกิจและมีการวัดผลความพึงพอใจของประชาชนอย่างสม่ำเสมอด้วย

2. ข้อเสนอแนะด้านหลักการมีส่วนร่วม ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี ควรเน้นหลักการบริหาร โดยให้ประชาชนส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาตำบลให้มากขึ้น โดยเฉพาะการเปิดโอกาสให้ประชาชนในตำบล เข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายและการใช้งบประมาณ ของอบต. มีการจัดเวทีสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ การวิจัยครั้งนี้ มุ่งความสนใจในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ไปพัฒนาระบบ บริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ให้บังเกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ ตลอดจนตอบสนองความพึงพอใจของประชาชนได้เป็นอย่างดี ดังนั้นการศึกษาในขั้นต่อไปควรมีการศึกษา

2.1 ศึกษาเปรียบเทียบผลของการนำหลักธรรมาภิบาลในแต่ละด้าน มาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 ศึกษาปัจจัยทางการเมือง และการบริหารงานที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงมหาดไทย. (2547). **โครงการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรส่วนปกครองท้องถิ่น โดยการจัดทำตัวชี้วัด**

ประสิทธิภาพในการบริหารงาน. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

เกษม วัฒนชัย. (2546). **ธรรมาภิบาลกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2541). **การพัฒนาประชาคมเมืองเพื่อความเป็นเมืองน่าอยู่.** วารสารรัฐสภา.

เฉลิมชัย สมท่า. (2547). **การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของค**
ปฏิบัติการสอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขตที่ 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหาร การศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.

ทวีศิลป์ กุลนาถ. (2547). **การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารกิจการที่ดีสำหรับการเป็นวิทยาลัยราชภัฏ.** วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่าย เอกสาร.

นพพล สุรนครินทร์. (2548). **การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของ**
ประชาชนจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ร.ป.ม. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาลัยเชียงใหม่.

นันทพล พงศธรวิสุทธิ. (2548). **บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดีตาม**

หลักการธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่.
การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมี ลี. (2544). **ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล.** กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

พัชรี สีโรรส. (2545). **การสร้างระบบความพร้อมรับผิดในระบบราชการ.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ
ข้าราชการพลเรือน.

สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน. (2545). **การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี.** นนทบุรี : สถาบันพัฒนา
ข้าราชการพลเรือน.

สุรัชย์ นาทองไชย. (2548). **สภาพการบริหารงานของคณะเทศมนตรี ตามหลักการธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาเทศบาล
ตำบลธัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์.** สารนิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เอกราช ริงสรค์. (2553) .**ผลการใช้หลักการธรรมาภิบาลในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล
บ้านช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่.** การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.